

**Ajuntament
de Barcelona**

Districte de Sant Martí
barcelona.cat/santmarti

EL BESÒS I EL MARESME COMISSIÓ PERMANENT

**Presentació del recull de propostes de la
Comissió de Treball**

Dimecres 23 de març de 2022

En virtut de l'acord del
Consell Municipal de
30 d'octubre de 2020
per a l'establiment d'un
Compromís pel Besòs i el Maresme

CRÈDITS

DIRECCIÓ:

Ajuntament de Barcelona
Districte de Sant Martí

REDACCIÓ:

territorisxlm

Índex

Introducció	5
SESSIONS DE DEBAT	7
1a sessió. Regeneració urbana i campanya d'inspeccions	8
Ordre del dia	8
Resum de la sessió	9
2a sessió. Cultura, educació, esports i entitats	12
Ordre del dia	12
Resum de la sessió	13
3a sessió. Salut	19
Ordre del dia	19
Resum de la sessió	20
4a sessió. Medi ambient i mobilitat.....	23
Ordre del dia	23
Resum de la sessió	24
5a sessió. Convivència, prevenció i seguretat	28
Ordre del dia	28
Resum de la sessió	29
6a sessió. Reactivació econòmica, comerç, mercat i reinserció laboral.....	31
Ordre del dia	31
Resum de la sessió	32
7a Sessió. El barri en el context de l'Agenda Besòs.....	37
Ordre del dia	37
Resum de la sessió	38
RECURS DE PROPOSTES	43
Propostes sobre regeneració urbana	44
Model dels barris, la identitat i la convivència	44
Vulnerabilitat i la cohesió social	44
Edificacions i els habitatges	44
Propostes sobre cultura, educació, esports i entitats	45
Cultura	45
Educació.....	46
Esports	46
Entitats.....	46
Propostes sobre salut	46
Col·lectius vulnerables	46
Equipaments sanitaris.....	47

Mobilitat i la salut	47
Salut ambiental.....	47
Salut mental.....	48
Propostes sobre medi ambient i mobilitat	48
Medi ambient	48
Mobilitat	48
Propostes sobre convivència, prevenció i seguretat	49
Convivència.....	49
Prevenció	49
Seguretat	49
Propostes sobre reactivació econòmica, comerç, mercats i reinserció laboral	50
Reactivació econòmica	50
Comerç i mercat	51
Reinserció laboral	51
Propostes sobre l'Agenda Besòs.....	52

Introducció

En virtut de l'acord del Consell Municipal de 30 d'octubre de 2020 per a l'establiment d'un Compromís pel Besòs i el Maresme, el dimarts 13 d'abril de 2021 es va constituir la Comissió de Treball integrada per actors socials, persones expertes i grups polítics per tal d'elaborar el document que inclogués les actuacions urbanístiques, socials, de salut, mediambientals, de mobilitat i de seguretat que puguin ser englobades en una estratègia futura per al barri. La Comissió ha desenvolupat els seus treballs al llarg de les set sessions durant les dates que s'indiquen tot seguit:

- **Regeneració urbana i campanya d'inspeccions.**
Primera sessió, 13 de maig de 2021
- **Cultura, educació, esports i entitats.**
Segona sessió, 8 de juny de 2021
- **Salut.**
Tercera sessió, 7 de setembre de 2021
- **Medi ambient i mobilitat.**
Quarta sessió, 14 d'octubre de 2021
- **Convivència, prevenció i seguretat.**
Cinquena sessió, 1 de desembre de 2021
- **Reactivació econòmica, comerç, mercat i reinserció laboral.**
Sisena sessió, 9 de febrer de 2022
- **El barri en el context de l'Agenda Besòs.**
Setena sessió, 10 de març de 2022

La Comissió està constituïda per 47 persones membres, que s'indiquen seguidament:

Districte de Sant Martí – Regidor de Districte	David Escudé Rodríguez
Districte de Sant Martí – Regidora adscrita	Elisenda Alamany Gutiérrez
Consell Municipal – Regidora de BeC	Gemma Tarafa Orpinell
Consell Municipal – Regidora de PSC	Laia Bonet Rull
Consell Municipal – Regidor d'ERC	Jordi Coronas Martorell
Consell Municipal – Regidor de JxC	Ferran Mascarell Canalda
Consell Municipal – Regidora no adscrita	Marilén Barceló Verea
Consell Municipal – Regidora de Valents	Eva Parera Escrichs
Consell Municipal – Regidor de PP	Òscar Ramírez Lara
Districte de Sant Martí – Conseller tècnic	Xavi Bañón Fàbregas
Districte de Sant Martí – Portaveu BeC	Eva Campos Paladio
Districte de Sant Martí – Portaveu ERC	Lourdes Arrando Bellés
Districte de Sant Martí – Portaveu PSC	Sílvia López Serrano
Districte de Sant Martí – Portaveu JxC	Mària Arenillas Picañol
Districte de Sant Martí – Portaveu CS	M. Eugenia Angulo López

Districte de Sant Martí – Portaveu Valents	Paula Añó Santiago
Districte de Sant Martí – Gerent	Pep Garcia Puga
Districte de Sant Martí – Cap de Franja Besòs	Merche Alvira Latorre
Districte de Sant Martí – Tècnic de barri	Robert Hernández Rioja
Districte de Sant Martí – Foment de Ciutat	Berezi Elorrieta Sanz
Assoc. Veïns i Veïnes El Besòs	Francisco Abad Romero / María Dolores de la Fuente Martín / Salvador Maseres
Assoc. Veïns i Veïnes del Barri Maresme	José Manuel López del Campo / Ramón Tur / David Jiménez / Teresa Pardo / Asunción García
Assoc. Zona Fòrum	José Manuel Sánchez Bernal
Colla gegantera del Besòs i la Maresma	Yolanda Alonso / Rosalía Sánchez
Assoc. Martinet Solidari	Isa Redaño
Casa de Ceuta	Rafael Corral Guerrero
Assemblea Joves del Besòs	Joan Martínez Obispo
Esplai Sant Paulí de Nola	Carlos Recio Rodríguez
Assoc. Acció Brot	Núria Torres Prunera
Assoc. de Dones Àmbar – Prim	Dolores Navais Varela / Luisa Milán / Ana Canillas
Assoc. AireNet Coord. Veïnal Metropolitana	Enrique Navarro
Assoc. Comerciants Xavier Nogués	Merche Teruel Gozávez
Dahiratoul Moustahabina Filahi	Mouhamadou Rassoul Sylla / Jazbul Xulob
Parròquia de Sant Pere Ermengol	Jordi Espí Vives
Parròquia de Sant Paulí de Nola	Jordi Espí Vives
Cooperativa Solidària Gregal	José Gil / Mercè Rodríguez
Casal dels Infants	Juan Manuel Martín Pila / Rosa Balaguer
Barcelona Forum District	Rebeca Serralta / Santiago Hernández
Universitat Politècnica de Catalunya	Adriana Farran / Muriel Botey
Campus Univ. Diag. Besòs - Fundació bTEC	David Pérez / Jordi Bosch
Cooperativa Sagrat Cor de Jesús	José M. Ferreira Diz
Cooperativa Verds	Elisabetta Saccardo
Assoc. Venedors/res Mercat Besòs	Joaquim Tomàs Núñez
Fundació Cepaim	Amadou Bocar Sam / Nfaty Faty
Assessor Marilén Barceló Vereá	Eloy Valdecantos
Coordinadora SCP Besòs	Òscar Jiménez Abadías
Dinamització	Helena Cruz / Mónica Beguer

El present dossier recull les tasques realitzades per part de la Comissió de Treball durant les set sessions indicades. Així, el document s'estructura en dues parts:

- En la primera se sintetitzen els treballs de cadascuna de les sessions de debat, aportant els ordres del dia i un resum de les ponències i els debats realitzats.
- En la segona s'hi recullen les principals propostes formulades agrupades per àmbits temàtics.

SESSIONS DE DEBAT

1a sessió. Regeneració urbana i campanya d'inspeccions

13/05/2021, de 17 a 18.30 h

Centre Cívic del Besòs i el Maresme (rambla de Prim, 87, sala d'actes)

Ordre del dia

Benvinguda	David Escudé Regidor del Districte de Sant Martí Elisenda Alamany Regidora adscrita al Districte de Sant Martí
Explicació de la dinàmica	Mònica Beguer
Regeneració urbana en clau Barcelona El cas concret del Besòs i el Maresme. Campanya d'inspeccions	David Martínez Garcia Gerent de l'Institut Municipal d'Urbanisme (IMU) Enric Cremades Cap de Departament de Regeneració urbana de l'IMU
Regeneració urbana en clau urbanística Regeneració urbana en clau edificatòria	Carles Crosas Subdirector del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori (DUOT) UPC Vicenç Gibert Armengol Director de Laboratori d'Edificació EPSEB (UPC)
Debat Com a conseqüència dels temes exposats en les ponències sobre rehabilitació, inspeccions, manteniment, espai públic, com veieu el plantejament del projecte de regeneració urbana per al barri del Besòs i el Maresme? Com es pot contribuir des de les entitats a promoure i facilitar la posada en pràctica de les actuacions previstes?	
Conclusions Identificació dels punts clau que han sorgit	Mònica Beguer

Resum de la sessió

David Escudé i Elisenda Alamany obren la sessió i donen la benvinguda a les persones participants.

David Martínez Garcia, gerent de l'Institut Municipal d'Urbanisme (IMU), i Enric Cremades, cap de departament de Regeneració urbana de l'IMU presenten les principals característiques del projecte de regeneració urbana al barri del Besòs i el Maresme.

En primer lloc, es presenta com ha sigut històricament la regeneració urbana de la ciutat de Barcelona. Es menciona una dada important, **Barcelona va doblar la seva ocupació del sol en un període de 40-50 anys** des de 1946 fins als anys 80-90. Es van construir gairebé 60.000 habitatges abans de la primera norma tèrmica a l'Estat; és a dir, el 85% dels habitatges de la ciutat.

L'IMU ha realitzat un estudi d'anàlisi de 60 indicadors diferents de regeneració urbana, dividits en línies d'actuació ambientals, socioeconòmiques i en relació amb el parc edificat. L'objectiu era concretar i identificar els àmbits més vulnerables de la ciutat; ja que en molts d'aquests àmbits i de forma reiterada al llarg del temps, se n'han anat aplicat accions i plans, però fins a cert punt no s'ha aconseguit revertir el nivell de vulnerabilitat de molts d'aquests territoris. Una de les grans conclusions d'aquest estudi és **la intervenció en el parc edificat com la línia d'actuació clau quan s'hi actua**; és a dir, té un impacte comú en els 17 àmbits més vulnerables de la regeneració urbana.

S'explica que la **regeneració urbana** són una sèrie **d'actuacions** intenses sobre el medi urbà amb índexs de vulnerabilitat alts i que afecten **tant edificis com teixits urbans**, quan existeixin situacions d'insuficiència o degradació dels requisits bàsics de funcionalitat, salubritat, accessibilitat i habitabilitat de les edificacions. Tenen caràcter integral quan articulen mesures socials, ambientals i econòmiques emmarcades en una estratègia global unitària. Finalment, es menciona com **la intensificació de les actuacions en l'espai públic multiplica l'efecte beneficiós**.

En segon lloc, es presenten les intervencions al barri del Besòs i el Maresme i com s'estan enfocant. Es menciona que el barri es va construir a partir dels criteris de la Carta d'Atenes i que la construcció dels edificis es va realitzar seguint una sèrie de tipologies edificatòries residencials que es repetien. Amb les característiques constructives del barri, els estudis de l'IMU es va trobar amb **certes patologies i**

deficiències constructives que es poden dividir en **estructurals, envolupants i les instal·lacions**. Així mateix, en molts dels casos s'han vist agreujades pel no adequat manteniment dels edificis.

El programa de regeneració urbana pretén, en primer lloc, tenir una visió global del barri amb una visió holística. Els pilars de la regeneració urbana són cinc eixos: **informació i difusió** d'en què consisteix la regeneració urbana; **inspecció el parc d'habitatge**; **dinamització social**; **redacció dels projectes** amb la branca edificatòria i urbanística; i, finalment, **l'execució de les obres**. Cal recalcar que, es parla que el cor de la regeneració urbana és la ciutadania que habita en el barri, ja que sense la seva participació no tiraria endavant aquests projectes.

Carles Crosas, subdirector departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori (DUOT) UPC, i Vicenç Gibert Armengol, director de Laboratori d'Edificació EPSEB (UPC) presenten els programes de regeneració urbana en clau urbanística i edificatòria.

Per una banda, es tracta la regeneració urbana en clau urbanística. La primera reflexió va lligada a la manera de construir les ciutats durant el segle XX. Actualment, quan es pensa en la regeneració de les ciutats, s'ha de tenir en compte que les ciutats s'utilitzen actualment d'una forma molt diferent de com van ser pensades i construïdes. És extraordinàriament adequat aleshores pensar, anticipar-se i discutir amb la ciutadania sobre les tres escales de regeneració urbana de l'actualitat: el **domicili, el districte i la metròpolis**.

És rellevant recalcar que la ciutat no es fa només amb habitatge, sinó que la ciutat que ara sabem que es un bon model té altres activitats i una certa diversitat molt necessàries a tenir en compte; ja que **no es pot plantejar fer habitatge sense urbanisme**. Finalment, preocupar-se de la vulnerabilitat a escala urbana és imprescindible, però des d'una perspectiva més amplia, no pensant només en els habitatges sinó en els espais públics, l'accessibilitat i la humanització de la ciutat.

Per altra banda, la regeneració urbana en clau edificatòria té dues grans dicotomies: **què i com s'ha de fer**. El que s'ha de fer està marcat per unes directrius comunes i està clar per tots els actors involucrats. La part més interessant és com es poden aplicar totes les accions plantejades o enfrontar-se a l'obsolescència del parc edificat. Tanmateix, les **administracions públiques tenen un paper de lideratge coresponsable amb la societat** per portar a terme les polítiques de regeneració urbana.

L'administració pública ha de saber com volen que siguin les polítiques: **regressives, preventives o predictives**. Tot i que, la millor manera és fer polítiques predictives, ja que són les que es fonamenten de dades invariables per poder prendre millors dedicions en tot moment.

El Laboratori d'Edificació EPSEB ha realitzat una investigació juntament amb l'IMU basat en l'objectiu 11 de l'Agència del 2030 que parla de ciutats i comunitats sostenibles. El projecte tenia un pla pilot, però la idea era **dissenyar un model reproducible de regeneració edificatòria**.

Es plantegen sis punts a seguir: en primer lloc, **establir la metodologia de treball**; continuant amb **l'articulació urbanística requerida**; com i de quina manera els **efectes legals dels edificis jugaven un paper clau o no**; **quins estudis tècnics** eren òptims per establir la radiografia de com estaven els edificis; **quins plantejament d'accions** són òptims; i finalment, com i de quina manera **consensuar de manera col·laborativa i participativa amb el veïnat implicat**. Aleshores, es va establir un pla estratègic integrat tenint en compte aquests sis punts anteriors.

Cal recalcar que és important posar l'accent en el darrer punt, ja que Europa donarà subvencions per les polítiques urbanes que es puguin portar a terme d'una forma justificada i amb bons resultats, per això és tan important tenir dades per consultar.

2a sessió. Cultura, educació, esports i entitats

08/06/2021, de 17 a 18.30 h

Institut Rambla Prim (Cristóbal de Moura, 223, sala d'actes)

Ordre del dia

Benvinguda	David Escudé Regidor del Districte de Sant Martí Elisenda Alamany Regidora adscrita al Districte de Sant Martí
Explicació de la dinàmica	Helena Cruz
Ponència 1	Mercè Massa Gerenta del Consorci d'Educació de Barcelona
Ponència 2	Loli Navais Presidenta de l'Assoc. Àmbar – Prim
Ponència 3	Nicolás Barbieri Investigador responsable de l'enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona
Debat En quatre grups, debat sobre els principals temes de la sessió, definició de les necessitats actuals en cada àmbit i elaboració de propostes.	
Presentació de propostes Posada en comú per part dels diferents grups de les propostes i reflexions sorgides en el debat	
Conclusions Identificació dels punts clau que han sorgit	Helena Cruz

Resum de la sessió

David Escudé i Elisenda Alamany obren la sessió i donen la benvinguda a les persones participants. Abans de començar amb les ponències, s'exposa una dada rellevant de la ciutat: el 75% de les persones dels barris amb rendes més altes executen activitats culturals; en canvi, només el 33% de les persones que viuen als barris amb rendes més baixes de Barcelona ho fan. Aquesta dada afirma la **diferència d'accessibilitat a l'oferta cultural entre els diferents barris de la ciutat**. Es recalca que no és la manca de voluntat que explica aquestes xifres, sinó la manca d'accés a l'oferta.

Mercè Massa, gerenta del Consorci d'Educació de Barcelona, reflexiona sobre els reptes al barri i quins són els àmbits més preocupants per orientar les accions i les propostes en aquests punts més problemàtics.

En el dossier es pot veure com la situació socioeconòmica del barri fa que el punt de partida sigui de risc en relació amb l'educació. Per això, **el barri del Besòs i el Maresme és considerat d'especial atenció**. Diverses variables estan interrelacionades i fan que el consum de cultural sigui diferent segons les oportunitats culturals i socioeconòmiques de cada barri.

Les accions a tenir en compte en zones com el Besòs i el Maresme són:

- **Una educació equitativa:** una educació que doni una igualtat d'oportunitats en la població i posa un focus en la població que d'inici té més problemes.
- **Lluita contra la segregació:** que els centres educatius puguin tenir una població que respongui a l'entorn.

La tendència generalitzada és que les famílies busquen zones més benestants per escolaritzar els seus fills i les seves filles creient que així tindran millors oportunitats. Es produeix un fenomen on **la població menys benestant del barri escolaritza de proximitat** i, en canvi, **la població més benestant tendeix a escolaritzar-se fora del barri en situacions més favorables**.

Actualment, el 60% dels infants estan escolaritzats al barri, un 26% al districte i el 13% resta estan escolaritzats a la resta de la ciutat. Si es mira a la inversa, els alumnes dels centres del barri resideixen el 52% al barri, el 20% viuen a una altra zona de Barcelona i el 23% són de fora de Barcelona (fa referència majoritàriament a Sant Adrià de Besòs). És rellevant relacionar aquestes dades amb la vulnerabilitat socioeconòmica del barri.

Per això, és important **afavorir la retenció de l'alumnat en l'escolarització de proximitat** i intentar que els estudiants més benestants no marxïn a centres fora del barri. Aquesta pèrdua provoca **desarrelament i minoració d'oportunitats educatives**. Hi ha estudis que demostren que la població globalment atesa des de l'heterogeneïtat genera oportunitat educativa molt més rica.

Si es parla dels resultats del progrés de l'alumnat del barri respecte a la resta de la ciutat i l'identificat en situació de vulnerabilitat, hi ha grans diferències respecte al total de la població. D'una banda, el percentatge d'alumnat repetidor de l'educació secundària obligatòria és més alt que el de la mitjana de la ciutat, però inferior a la resta de barris en situacions semblants. Així, el percentatge d'estudiants de batxillerat és inferior en comparació a la resta de la ciutat.

Finalment, les línies estratègiques portades a terme per les millores al barri són:

1. **Atenció a l'aula:** el repte del sistema educatiu és invertir en tenir el professorat millor preparat, ja que la tasca educativa que realitzen és molt rellevant en els centres educatius de barris com el Besòs i el Maresme.
2. **Major dotació de recursos:** la ràtio alumne docent a Barcelona és de 13 alumnes per docent, mentre que al barri del Besòs i el Maresme la ràtio és de 10 alumnes per docent. La línia a seguir és, d'una banda, invertir més en equipament i de l'altra banda, més dotació de recursos, d'infraestructures i recursos humans.
3. **Transformació dels centres amb situacions complexes:** es volen rehabilitar els equipaments educatius per lluitar contra la segregació.

Loli Navais, presidenta de l'Associació de dones Àmbar - Prim, presenta la seva associació i en general l'associacionisme al barri.

Describeix l'associacionisme com vincles personals, solidaritat, intercanvi de valors i com una **forma de cohesió social**. Concretament, Àmbar - Prim és una associació de base i de voluntariat, com la majoria de les associacions al Besòs i el Maresme, que porten actives des de fa 30 anys. És un espai de dones, per pensar en el barri sense obstacles (tot i la seva existència) i en un inici van començar sent un projecte comunitari.

Les principals tasques que duen a terme són l'impuls de tallers per a dones (de costura, ceràmica...). Un dia al mes han creat el cafè tertúlia per intentar que se les escolti, i

posa en valor participació en moltes campanyes del barri, sobretot amb el projecte de costura.

Fa un recull de les principals associacions i entitats de voluntariat que hi ha al barri com són: l'Associació de Veïns i Veïnes El Besòs, molt rellevant per les accions que fan al barri; Martinet Solidari, associació que proporciona una escola popular al barri per garantir la formació al llarg de la vida per a les persones joves i adultes del barri; el Menjador social del barri o l'Assemblea de Joves, entre d'altres.

Són entitats que denuncien la situació de degradació del barri, treballen per generar una consciència a la ciutadania i mostrar quins són els punts que han d'intervenir les mateixes institucions. Totes tenen una clara vocació comunitària, ja sigui organitzant tallers (de ioga o teatre...), treballant en la memòria històrica del barri, etc. Finalment, parla com **la suma de diversitats fa que hi hagi caliu al barri** i demana que s'escolti més les necessitats del veïnat, ja que queda molta escolta per fer.

Nicolás Barbieri, investigador responsable de l'enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona, exposa l'enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona que és va realitzar l'any 2019.

Aquesta enquesta és molt rellevant, ja que té com objectiu conèixer les necessitats, el grau i tipus de participació i les inquietuds culturals de la població de Barcelona. En el dossier es presenten els resultats de l'enquesta en tres blocs:

1. **Participació cultural:** accés a activitats culturals diverses, pràctiques expressives i creatives i pertinença a organitzacions i grups culturals.
2. **Necessitats culturals:** necessitats amb relació a l'accés, la pràctica i la formació artística i cultural. S'analitza també la percepció de les persones sobre la seva participació cultural així com els factors que afavoririen aquesta participació.
3. **Valors:** importància que les persones atorguen a les expressions culturals en la seva vida. S'analitza també el valor que la població atorga als centres cívics, biblioteques i altres actius culturals del seu entorn.

Participació cultural

Existeixen desigualtats, i no només diferències, **en el dret a participar en la vida cultural de la ciutat**. Aquestes desigualtats són sobretot **evidents** en la **participació en les activitats de cultura legitimada**, particularment en l'accés, però també en la

pràctica i participació en entitats i col·lectius. La participació en **activitats culturals no sempre reconegudes com a tal és més equitativa**, però també està marcada per determinades desigualtats.

Entre els factors més rellevants que expliquen les desigualtats es troba el territori **associat a la Renda Familiar Disponible (RFD)**. La participació és força equitativa entre els barris de renda mitja i alta, mentre que les principals diferències es produeixen entre aquests dos tipus de barris i els de renda baixa. **Per al dret a participar en la vida cultural de la ciutat, el codi postal importa.**

Un altre factor clau que explica desigualtats en la participació cultural és la **pràctica cultural materna**. Pel dret a la participació cultural, **l'entorn familiar també és molt important. El nivell d'estudis i l'origen de les persones també són elements que ajuden a explicar les desigualtats en la participació cultural**. De forma més específica, les diferències pel que fa a l'edat i la dimensió de gènere poden explicar també algunes desigualtats.

Necessitats culturals

La població de Barcelona té necessitats culturals generalitzades. En concret, pel que fa a la voluntat de participar en activitats de cultura legitimada, però també en aquelles que no han estat considerades com a tal. Les necessitats són transversals: **tant les persones que no realitzen activitats com les que sí que ho fan voldrien dedicar (més) temps a la participació cultural**. En el cas de l'accés a activitats culturals legitimades, **les persones que menys participen tenen més necessitat de fer-ho**. En el cas de la pràctica, les necessitats creixen a mesura que creix la participació.

Les **necessitats culturals** també estan marcades per **desigualtats**, tot i que de manera diversa segons els factors analitzats. D'una banda, **les persones amb menys oportunitats i recursos tenen més necessitats culturals**. Les persones que viuen en barris de renda baixa manifesten més necessitat de participar en activitats culturals (legitimades i no) que les que viuen en barris de renda mitjana i alta.

D'altra banda, aquesta relació entre oportunitats / recursos i necessitats culturals no és tan evident. Així doncs, **les necessitats culturals són més marcades quan la pràctica cultural materna és més intensa**. També, a més nivell d'estudis, més necessitats culturals manifestades, però en aquest cas només pel que fa a l'accés a les activitats de cultura legitimada.

Finalment, existeixen desigualtats en les necessitats culturals que s'expliquen per altres factors. Un d'aquests és **l'origen**: les persones d'origen extracomunitari manifesten més necessitats que la resta, però només en el cas de la pràctica cultural. Un altre factor és la dimensió de **gènere**: més dones que homes voldrien fer (o fer més sovint) activitats de cultura legitimada. La percepció que les persones tenen sobre la seva participació cultural també està condicionada pels factors **barri, nivell estudis, origen i pràctica cultural materna**. Aquesta percepció desigual també explica les necessitats culturals de la ciutadania.

Així mateix, existeixen desigualtats en la percepció de la ciutadania sobre els factors que afavoreixen (o limiten) la participació cultural: preu, proximitat territorial, connexió amb interessos/necessitats pròpies i comptar amb persones properes per participar-hi. **Les persones que viuen en barris de renda baixa, les dones, les persones més joves i les persones d'origen extracomunitari atorguen més importància a aquests factors.**

Valors

Les persones atorguen gran importància a les expressions culturals i artístiques, tant en l'àmbit social i comunitari com personal. **La importància i els valors atorgats a la cultura són força equitatius pel que fa al barri de residència, origen, gènere i edat de les persones.** Les desigualtats que es presenten en la participació i necessitats culturals no es reproduïxen en l'àmbit dels valors.

La importància atorgada als ensenyaments artístics en els centres educatius és equitativa. La valoració és alta en tots els tipus de barris de la ciutat, orígens, pràctica cultural materna, nivell d'estudis i gairebé totes les edats. **Les dones ho valoren parcialment més que els homes.**

Els actius culturals d'un barri són diversos. En la seva gran majoria, la ciutadania identifica espais tradicionalment reconeguts com a culturals. Però també una gran part de la població valora com actius culturals els espais no sempre reconeguts com a tal.

La identificació d'actius culturals està condicionada per pràcticament tots els factors. Ara bé, tot i que existeixen diferències, **cal evitar** una lectura reduccionista que **associa els barris de renda mitja o alta amb actius tradicionalment considerats com culturals i els barris de renda baixa amb els "altres" actius culturals.** Passa alguna cosa semblant amb els altres factors analitzats.

Equipaments de proximitat com la biblioteca o els centres cívics tenen un important impacte personal i social en opinió de la ciutadania. Es destaca el seu valor públic. Un hipotètic tancament de la biblioteca i del centre cívic del barri **afectaria més a les persones residents en barris de renda baixa, a les dones i a persones amb origen extracomunitari.** Aquestes diferències no s'observen quan es pregunta sobre com afectaria el tancament a la gent del barri (i no a les persones a títol individual). En termes generals, totes les persones consideren que el tancament tindria un impacte molt important per a la gent del barri.

3a sessió. Salut

07/09/2021, de 17 a 18.30 h

Institut Rambla Prim (Cristóbal de Moura, 223, sala d'actes)

Ordre del dia

Benvinguda	David Escudé Regidor del Districte de Sant Martí Elisenda Alamany Regidora adscrita al Districte de Sant Martí
Explicació de la dinàmica	Helena Cruz
Ponència 1	Gemma Tarafa Regidora de Salut, Envel·liment i Cures, i presidenta de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.
Ponència 2	Marta Cabanas Directora de sector de l'Àrea Integral de Salut Barcelona Litoral al sector sanitari de Sant Martí
Ponència 3	Ferran Daban Professor associat al màster de Salut Pública de la UPF i la UAB
Debat En quatre grups, debat sobre els principals temes de la sessió, definició de les necessitats actuals en cada àmbit i elaboració de propostes	
Presentació de propostes Posada en comú per part dels diferents grups de les propostes i reflexions sorgides en el debat	
Conclusions Identificació de les idees clau de la jornada	Helena Cruz

Resum de la sessió

David Escudé i Elisenda Alamany obren la sessió i donen la benvinguda a les persones participants.

Gemma Tarafa, regidora de Salut, Envel·liment i Cures i presidenta de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, parla sobre els temes que s'han d'abordar des de l'àmbit de la salut.

En el dossier lliurat s'ha volgut ressaltar cinc grans temes que cal abordar des de la perspectiva de la salut. Alguns són més específics dels barris del Besòs i el Maresme i són de referència de ciutat, però també tenen un impacte important en aquest barri.

En el dossier es poden veure els indicadors que són reflex de les problemàtiques actuals i dels aspectes en els quals cal actuar. En base a aquests indicadors, per tant, es defineixen les polítiques públiques en matèria de salut.

Els 5 grans temes a destacar són:

- 1. Els equipaments sanitaris.** Es treballa amb la Comissió Mixta (Ajuntament i Generalitat) i s'elabora el Pla d'equipaments de la ciutat. Aquí apareixen les propostes (per exemple, d'ampliació del CAP Besòs), i se'n defineix el finançament.
- 2. La salut bucodental.** No hi ha cartera de serveis en aquest aspecte i és un dels punts que cal guanyar. Al barri del Besòs i el Maresme en particular hi ha un elevat índex de població que no va al dentista per qüestions econòmiques. Per tant, és una mesura de ciutat que afecta, i molt, al barri.
- 3. La Salut comunitària.** A la ciutat hi ha molta desigualtat entre barris. Tenim indicadors desfavorables a 25 barris de la ciutat. Els projectes es despleguen d'acord amb aquests indicadors. Quan es parla de salut comunitària es fa referència a l'assistència fora dels centres sanitaris (com per exemple a les escoles, etc.).

Des del 2016 s'ha multiplicat per cinc la inversió en salut comunitària, ja que la pandèmia ha accelerat les diferències entre els barris. Un clar exemple és el nivell de vacunació contra la covid-19. En aquest sentit, s'han fet accions com posar un punt extra de vacunació al barri.

4. **La salut mental.** Barcelona és la **primera ciutat d'Espanya que té un Pla de salut mental**. La pandèmia també n'ha agreujat la situació. Al districte hi ha dos 'Konsulta'm' de suport per als joves, que en el darrer any ha augmentat l'assistència en un 138%. També hi ha al districte els Grups de suport emocional.
5. **Les cures.** El programa 'Barcelona cuida' dona acompanyament a les persones cuidadores. Hi ha un punt localitzat a l'Eixample però serveix a tota la ciutat. S'està pensant a fer antenes d'aquest servei allà on sigui necessari.

Finalment, també es parla del programa 'Vila veïna'. Generalment, les cuidadores són dones i ho fan en soledat. Es tracta de donar suport per fer xarxa i no haver de fer-ho soles. Al Besòs i el Maresme es farà un pilot d'aquest programa al 2022.

Marta Cabanas, directora de sector de l'Àrea Integral de Salut Barcelona Litoral al sector sanitari de Sant Martí, exposa tots els àmbits que s'involucren en la salut.

Presenta la salut com un tema que **va molt més enllà dels serveis sanitaris**. Per això, explica l'organització territorial i els recursos sanitaris disponibles en atenció primària, atenció especialitzada, atenció a la salut mental i addicció, atenció intermèdia i altres. Menciona que al barri del Besòs i el Maresme hi ha el **CAP Besòs amb 76 sanitaris**.

A més, s'exposen els programes existents al barri com "Salut i escola", "Bcn salut i barris", les àrees d'atenció especialitzada, els centres de salut mental i addicions, atenció intermèdia (Pades), etc.

Situació actual i reptes de futur:

- **S'incrementen les necessitats per l'envelliment de la població.** En aquest sentit, actualment s'estan fent diverses actuacions (ampliació de l'Hospital del Mar, previsió de un nou hospital, etc...), però hi ha el repte de disposar de més espais tal com s'ha evidenciat durant la pandèmia.
- Hi ha una molt bona col·laboració amb **l'Ajuntament que ha cedit espais durant la pandèmia per tal de poder ampliar serveis**. Així s'ha pogut posar per exemple, un mòdul especial covid al Besòs i el Maresme, ja que la vacunació al barri era gairebé 5 punts per sota de la mitjana de Barcelona.

- **Pla d'enfortiment.** S'exposen les inversions previstes que permetran al barri de disposar d'una persona d'infermeria i dos persones administratives més.

Finalment, apunta que els projectes de salut comunitària tenen com a **principal repte els problemes de salut mental, la prevenció de drogodependència, la soledat no volguda de la gent gran, etc.**

Ferran Daban, professor associat al Màster de Salut Pública de la UPF i la UAB, finalment no va poder assistir a la trobada.

4a sessió. Medi ambient i mobilitat

14/10/2021, de 17 a 18.30 h

Institut Rambla Prim (Cristóbal de Moura, 223, sala d'actes)

Ordre del dia

Benvinguda	David Escudé Regidor del Districte de Sant Martí Elisenda Alamany Regidora adscrita al Districte de Sant Martí
Explicació de la dinàmica	Mònica Beguer
Ponència 1	Marc Montelló Director de projectes ambientals de Barcelona Regional
Ponència 2	Èlia Hernando Coordinadora tècnica de la Gerència d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona
Debat En quatre grups, debat sobre els principals temes de la sessió, definició de les necessitats actuals en cada àmbit i elaboració de propostes	
Presentació de propostes Posada en comú per part dels diferents grups de les propostes i reflexions sorgides en el debat	
Conclusions Identificació de les idees clau de la jornada	Mònica Beguer

Resum de la sessió

David Escudé i Elisenda Alamany obren la sessió i donen la benvinguda a les persones participants.

Marc Montelló, director de projectes ambientals de Barcelona Regional, exposa els principals canvis ambientals que s'han viscut a Barcelona.

Presenta un repàs històric de la transformació de l'àmbit del Besòs des de l'any 1956, passant pel Fòrum, i fins a dia d'avui.

Exposa la transformació d'usos que ha patit l'àmbit, així com els canvis físics, per tal d'entendre d'on venim i què és el que possiblement continua havent en el subsòl. Cal conèixer els Passius ambientals del lloc, els elements que cal preservar, etc.

Presentació de dades sobre diferents aspectes ambientals:

1.- Els consums d'aigua

A Barcelona, el consum d'aigua és baix en general, probablement per influència de la tipologia residencial de plurifamiliars amb certa densitat i el tipus d'indústria.

L'aqüífer del Besòs està protegit. En els darrers anys s'ha recuperat molt i ara s'utilitza per regar l'espai públic i per a la neteja de carrers. La seva aigua es distribueix per tota la ciutat a través d'una xarxa connectada a l'aqüífer, i se n'ha d'anar controlant el nivell perquè no hi hagi afectacions en els aparcaments soterrats, les infraestructures del subsòl, etc.

2.- Xarxa de sanejament

Es mostra el plànol d'intensitat d'usos del clavegueram. Barcelona té sistema unitari i això és important a tenir en compte de cara a la planificació d'accions per combatre el canvi climàtic.

Per exemple els SUDS (Sistemes urbans de drenatge sostenible) ajuden a prevenir el perill de desbordament de la xarxa de clavegueram.

3.- Residus

Barcelona està molt lluny dels objectius de la UE i els locals sobre recollida selectiva. **Estem al voltant del 38% de recollida selectiva i el propòsit és assolir el 60%.** Tanmateix, els residus són el principal emissor de gasos efecte hivernacle a la ciutat.

4.- Energia

Es mostren els consums per barri en electricitat, gas, i GLP (gasos líquuats). **Un dels temes pendents és la rehabilitació dels edificis** per minimitzar el consum energètic. Al barri hi ha un parc d'habitatges força envellit i amb necessitat de millora del seu comportament energètic.

Es mostra la xarxa *District heating & cooling* al Poblenou que distribueix fred i calor. També el potencial de generació d'energia solar fotovoltaica en cobertes, informació que està disponible al web de l'AMB.

5.- Qualitat de l'aire

Barcelona ha tingut una evolució de la contaminació atmosfèrica a la baixa, sobretot per l'efecte de la covid i també per la reducció de vehicles.

També cal tenir en compte que cada cop les exigències des d'Europa són més altes, sobretot en reducció de partícules NO₂ i PM₁₀. Tenim nivells elevats de NO₂ associat al trànsit i a la indústria. Els àmbits propers a les grans infraestructures com les rondes, són els més afectats.

6.- Qualitat acústica

També està associada a les afectacions de la vialitat com a font principal de soroll.

7.- Cobertura verda i arbrat viari

Es mostren les cartografies i s'explica de quina manera es construeixen a través de la lectura de tot allò que és verd. Es mostren les àrees que tenen més m² de verd per habitant. Al barri del Besòs i el Maresme hi ha 12,5m² de verd/habitant, força per sobre de la mitjana de la ciutat.

8.- Temperatura superficial

Es mostra com el Besòs i el Maresme té una temperatura força elevada. En gran part, depèn de l'extensió de materials de cobertura com l'asfalt i la falta de verd.

També es mostren els buits d'accessibilitat a 5 minuts a peu d'un espai verd. I per tant, la cobertura de serveis socioambientals. Es veuen les zones on falten parcs. El Besòs i el Maresme té una prestació de serveis força baixa.

Pla natural 2020-2030. Aquest pla defineix el model del sistema de la infraestructura verda (en xarxa) i el potencial de cobertes verdes i mitgeres.

9.- Canvi climàtic

Es mostren els mapes actuals i les previsions d'increment de 'nits tòrrides' i 'nits tropicals' que s'incrementarà sobretot prop del litoral. Aquest efecte es combat amb més vegetació i el tractament de cobertes i grans superfícies.

En la darrera part de la presentació s'exposa en què s'està treballant:

- **Pla Clima 2030**, amb la definició d'una xarxa de refugis climàtics.
- **Declaració d'Emergència Climàtica**, que preveu 7 grans canvis + 2 adaptacions.
- **Implantació d'un observatori ambiental del Besòs** per tal de poder disposar de dades més aterrades i concretes.

Èlia Hernando, coordinadora tècnica de la Gerència d'Urbanisme, exposa les millores ambientals que suposa la modificació del PGM 22@ que s'ha aprovat inicialment al mes de setembre de 2021.

Primer de tot, demana disculpes perquè per qüestions de calendari no va donar temps de fer l'explicació al barri durant el període d'exposició pública del document i es va fer tard. Per coherència i tal com ja s'havia anunciat, s'han acceptat tots els suggeriments rebuts encara que s'hagin entrat fora de termini.

La superfície de la modificació del PGM és de 200 hectàrees en àmbits discontinus. Exposa els principals canvis que planteja el pla respecte la primera MPGM que es va fer l'any 2000:

1.- Context urbà

Es parla d'una **nova estructura urbana**. L'any 2000 es transformava illa a illa, i per tant, hi havia una manca d'estructura en el sistema d'espais lliures i equipaments ja que cada illa cedia el seu trosset particular. **Ara es planeja una estratègia d'estructura general que a més suposa una millora significativa de la qualitat ambiental**. També es reconeix el teixit i la preexistència que es considera que cal mantenir, així com la conservació del paisatge i la memòria urbana de l'àmbit.

La proposta es fonamenta en 3 principis de Regeneració Urbana:

1. **Estructurar**: amb una doble trama: 1 de cada 3 carrers configurarà la trama d'eixos verds, en els quals es posen condicionants per a la seva urbanització i enverdiment, i que volen ser eixos de vida quotidiana on mantenir els

habitatges i el comerç existent. A més, 2 de cada 3 carrers seran la xarxa bàsica de mobilitat rodada i transport públic.

2. **Consolidar:** l'habitatge i l'activitat econòmica, per tant es fomenta també la rehabilitació de les preexistències.
3. **Transformar:** àmbits que canviaran la seva ordenació i generaran equipaments nous, espais lliures i carrers.

Un dels objectius del Pla és la **millora de la qualitat ambiental**. En aquest sentit, s'incorpora una normativa específica per les qüestions ambientals per a la urbanització dels espais i per l'edificació.

2.- Els eixos verds

S'emmarquen en la proposta de 'Superilla' de tot Barcelona, amb la diferència que en aquest cas inclou una regulació normativa i per tant, suposa un pas més enllà. Els eixos verds relliguen els equipaments i suposaran 8 hectàrees de sòl que passaran a espai per a vianants, 3 de les quals hauran de ser sòls permeables.

Un exemple de com seran aquests carrers és el carrer Bolívia actual. Al barri del Besòs i el Maresme **els eixos Cristóbal de Moura i Puigcerdà seran eixos verds**. En el cas del carrer Puigcerdà serà força similar al que actualment és el carrer Bolívar.

3.- Foment de la rehabilitació

Es vol consolidar les preexistències d'allò que no s'ha transformat en aquests 20 anys, i per tant es desafecten sòls i s'ofereix un potencial de creixement fins a un màxim de planta baixa i 5 plantes més. L'annex normatiu de la MPGM determina les condicions ambientals que s'han de complir per poder esgotar aquest sostre potencial.

5a sessió. Convivència, prevenció i seguretat

1/12/2021, de 17 a 18.30 h

Institut Rambla Prim (Cristóbal de Moura, 223, sala d'actes)

Ordre del dia

Benvinguda	David Escudé Regidor del Districte de Sant Martí Elisenda Alamany Regidora adscrita al Districte de Sant Martí
Explicació de la dinàmica	Mònica Beguer
Ponència 1	Benito Granados Intendent major de la Guàrdia Urbana de Barcelona
Ponència 2	Diego José Calero Intendent de la Unitat Territorial de Sant Martí de la Guàrdia Urbana de Barcelona.
Ponència 3	Marta Murrià Cap de l'Àrea de Convivència i Seguretat Ciutadana de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona
Debat En quatre grups, debat sobre els principals temes de la sessió, definició de les necessitats actuals en cada àmbit i elaboració de propostes	
Presentació de propostes Posada en comú per part dels diferents grups de les propostes i reflexions sorgides en el debat	
Conclusions Identificació de les idees clau de la jornada	Mònica Beguer

Resum de la sessió

David Escudé i Elisenda Alamany obren la sessió i donen la benvinguda a les persones participants.

Benito Granados, intendent major de la Guàrdia Urbana de Barcelona, explica el nou model de guardià urbana de proximitat, i l'exposa com una eina que ha de permetre alinear esforços per abordar els problemes causals i no només actuar davant els fets. A més, hi ha fenòmens urbans i urbanístics que tenen incidència a la ciutat.

Subratlla tres qüestions fonamentals:

- 1. Model de proximitat:** pretén tenir més anticipació i més preventiu. Avançar-se als fets, ja que ara es disposa d'informació suficient per fer-ho.
- 2. Provocar canvis perceptibles:** s'ha d'aconseguir que l'impacte dels canvis que es plantegen realment es vegin es notin. Veure com es va modificant la realitat que és la causa de molèstia. La policia de barri té un paper rellevant.
- 3. Una nova forma d'organització i gestió.** La ciutadania podrà participar de la gestió dels conflictes per crear una "Coproducció de seguretat". La persona que ho desitgi podrà tenir una participació directa.

Els principals **beneficis** que provocaran aquests nous models d'actuació:

- Les persones sabran en quin punt està cada tema, en cada moment i tindran informació directa i verídica.
- Qui vulgui podrà integrar-se en la resolució del conflicte.
- La gestió dels conflictes es faran més pròxima al territori i alls centres de barri hi haurà més persones especialitzades per donar informació.

Diego José Calero, intendent de la Unitat Territorial de Sant Martí de la Guàrdia Urbana de Barcelona, parla de la prevenció de conflictes.

Hi ha conflictes actius i conflictes latents, per tant **és fonamental treballar la prevenció** de tots els conflictes en el districte i el barri del Besòs i el Maresme. Per això, des de la Guàrdia Urbana s'estan desplegant diferents dispositius per treballar de manera global i no individual. En el document que s'ha distribuït s'expliquen les diferents estratègies que s'hi estan treballant.

Al barri de Besòs i el Maresme hi ha **6 vegades més punts policials que en d'altres barris**, ja que la realitat és que també hi ha major necessitat. Tanmateix, al barri hi ha moltes "ocupacions", ja que la tipologia d'edificis residencials ho facilita. Estan treballant amb els Mossos d'esquadra per tal que totes aquestes ocupacions no es consolidin i que la problemàtica no vagi a més.

També s'ha detectat un increment de pisos on es fan plantacions de marihuana, que s'han triplicat en el darrer any. S'han hagut de fer moltes intervencions en aquest sentit. Pel que fa al tràfic de drogues es treballa amb un grup / programa de drogues injectades a l'espai públic i s'han fet actuacions que han fet que baixin els punts de venda en aquest barri. Han detectat una important reducció en la recollida de xeringues.

Marta Murrià, cap de l'Àrea de Convivència i Seguretat Ciutadana de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona, exposa l'estudi realitzat per l'IERMB pel que fa a la percepció de seguretat.

L'estudi fa una radiografia de l'evolució de la percepció de seguretat a Barcelona des de la dècada dels anys 80 fins ara. Mostra com el **factor residencial** (l'habitatge, la comunitat, si hi ha ocupacions o no, etc.) pren **molta importància**.

En l'estudi s'analitza la seguretat i delinqüència, i també d'altres factors que influeixen en la percepció de seguretat. Són dades del 2018 que no han canviat gaire des d'aleshores. El barri de Besòs i el Maresme, tot i no ser dels que te uns índexs de delinqüència més elevats, sí que **mostra un alt nivell de percepció d'inseguretat**. S'hi analitzen els conflictes de convivència i relacions veïnals a través d'enquesta, i els problemes de convivència apareixen com un dels factors rellevants en aquest àmbit.

Quan es parla de percepció d'inseguretat es construeix amb una **mirada integrada de seguretat, convivència i barri**. Hi ha factors de context social, de context físic i ambiental i factors individuals. També s'hi sumen les dades de la Guàrdia Urbana sobre trucades i denúncies. Es detecta també que la percepció d'inseguretat **s'accentua en determinats perfils més vulnerables (dones, gent gran, etc.)** i també en les **persones que estan més arrelades al barri, a les quals els canvis viscuts els genera inseguretat**.

L'estudi presenta propostes o línies d'actuació amb òptica de ciutat i es pot descarregar de la web de prevenció.

6a sessió. Reactivació econòmica, comerç, mercat i reinserció laboral

09/02/2021, de 17 a 18.30 h

Institut Rambla Prim (Cristóbal de Moura, 223, sala d'actes)

Ordre del dia

Benvinguda	David Escudé Regidor del Districte de Sant Martí Elisenda Alamany Regidora adscrita al Districte de Sant Martí
Explicació de la dinàmica	Helena Cruz
Ponència 1 Línies estratègiques i directrius pel foment del comerç al districte de Sant Martí i al barri del Besòs i el Maresme	Manuel Vázquez Asencio Director de comerç, restauració i consum, Ajuntament de Barcelona
Ponència 2 Estratègies pel foment de l'ocupació al Besòs i el Maresme	Àfrica Cardona Subdirectora executiva d'Estratègies de Foment de l'Ocupació, Barcelona Activa
Ponència 3 Reflexió i anàlisi sobre la reactivació econòmica al Besòs i el Maresme	Oriol Estela Coordinador del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona
Debat En quatre grups, debat sobre els principals temes de la sessió, definició de les necessitats actuals en cada àmbit i elaboració de propostes	
Presentació de propostes Posada en comú per part dels diferents grups de les propostes i reflexions sorgides en el debat	
Conclusions Identificació de les idees clau de la jornada	Helena Cruz

Resum de la sessió

David Escudé i Elisenda Alamany obren la sessió i donen la benvinguda a les persones participants.

Manuel Vázquez, director de comerç, restauració i consum, Ajuntament de Barcelona, parla sobre el foment del comerç al districte de Sant Martí i al Besòs i el Maresme.

En primer lloc, Barcelona té clarament un vessant de serveis que ja representen el 52,1% dels establiments disponibles a la ciutat. El districte de Sant Martí ja no destaca tant pel sector serveis, mentre que al barri del **Besòs i el Maresme l'activitat principal és el comerç al detall (37,2%)** per sobre dels serveis (32,8%). Tanmateix, **el sector de restauració representa un percentatge més elevat al barri i al districte (18,5% respectivament)** que a la ciutat (17,3%).

En relació a l'activitat comercial, es mesura a partir de l'IRC, el valor de les transaccions efectuades mitjançant targetes de crèdit cada mes, amb les dades del mateix període de l'any 2019 com any de referència (un índex superior a 100 indica que l'activitat és superior a la del mateix període de 2019). Així, durant la pandèmia, **l'IRC va evolucionar més favorablement a Sant Martí que al conjunt de la ciutat**. L'impacte de la crisi sanitària es fa sentir amb especial intensitat als districtes centrals on hi ha una major presència de l'activitat econòmica. En canvi, **en les zones sense turisme, l'activitat comercial s'ha vist afavorida per la rellevància de la compra de proximitat durant la pandèmia**.

El desembre de 2021, l'IRC a Barcelona va arribar al 107,8% i al **112,7% al districte de Sant Martí**. Durant els darrers anys, les transaccions de béns i serveis de primera necessitat han augmentat. Els serveis turístics i de restauració van disminuir estrepitosament a l'inici de la pandèmia, però des d'aleshores han augmentat progressivament. No obstant, el sector de vestit, calçat i moda no acaben de remuntar després de la pandèmia.

Al districte de Sant Martí hi ha **788 botigues adherides al BCN Market**, una eina per a la venda online al comerç local. Tanmateix, **la distribució d'aquests locals no és homogènia** ja que hi ha una alta densitat en alguns llocs del districte i en altres està **pràcticament desert, com és el cas del barri del Besòs i el Maresme**. Així, hi ha hagut 325 comerços adherits a la campanya dels Bons Consum on l'Ajuntament bonificava amb 10 € per cada 10 € de compra. Aquest projecte també va ser irregular en el

territori; l'associació de comerciants del barri explica que desconeixien la campanya i no s'hi van adherir molts dels comerços que hi podrien haver estat interessats. Finalment, Sant Martí va ser el quart districte de la ciutat on es van bescanviar més Bons Consum.

En relació a les subvencions per ajudar a la digitalització, el pressupost era de 1.250.000 euros i se'n van concedir 670 al districte de Sant Martí (543.632 €), és a dir el **8,1% de les subvencions**.

A l'**Associació de Comerciants Xavier Nogués**, l'associació de comerciants del barri, se li van concedir **subvencions** durant els darrers dos anys **per a la dinamització, el suport a la campanya de nadal i per la digitalització** del barri.

En relació a les terrasses extraordinàries per la pandèmia, va comportar l'augment de 1.741 taules i 6.832 cadires en una superfície útil de 3.873 m² al districte. Actualment, s'està en procés de normalització d'aquestes 548 "terrasses covid" a Sant Martí, i s'augmentaran a partir d'ara les llicències a la calçada, ja que de totes les terrasses del districte, 265 estan en calçada i ara es podran normalitzar.

Finalment, l'**APEU** és la creació d'àrees de promoció per modernitzar, innovar i promocionar determinades zones urbanes per a millorar la qualitat de l'entorn urbà, consolidar el model de ciutat compacta, complexa, cohesionada i mediambientalment eficient; tot afavorint la creació d'ocupació. És a dir, és un instrument que crea la professionalització del teixit comercial dins un determinat sector impulsat per la Generalitat de Catalunya. Pròximament s'iniciaran sessions d'informació i formació per a la implementació d'APEUS al districte.

Les principals característiques d'una APEU són: ha de comptar amb una entitat gestora, que executa les actuacions amb la tutela de l'ajuntament; la zona ha d'estar delimitada; té una durada màxima de 5 anys; es finança amb les quotes obligatòries dels seus membres; i el pla d'actuació ha d'estar aprovat i validat per les seves persones membres.

Així, l'associació dels agents de l'àmbit s'implica en la gestió d'escombraries i del propi espai públic, l'idea ve a ser un centre comercial però a l'aire lliure.

En darrer lloc, **l'Ajuntament ha comprat 4 locals al districte, però cap és al barri**.

Àfrica Cardona, subdirectora executiva d'Estratègies de Foment de l'Ocupació, Barcelona Activa, explica les estratègies per al foment de l'ocupació al barri.

Primerament, explica que Barcelona Activa va ser creada el 1987 per fomentar l'ocupació a la ciutat a través de l'impuls de l'activitat emprenedora, i avui és l'agència de desenvolupament econòmic de Barcelona.

L'activitat de Barcelona Activa es basa en quatre grans eixos: acompanyar les persones que cerquen feina durant tot el procés; donar suport a les persones emprenedores per fer realitat la seva idea de negoci; ajudar les empreses i organitzacions a impulsar la seva activitat; i oferir formació a persones que cerquen feina, emprenedores i professionals.

L'any 2020, **Barcelona Activa va atendre més de 55.000 persones**, de les quals el **58% eren dones** i **27.390 eren persones aturades** en cerca de feina. A més, està present amb dos punts d'atenció al barri, i dona servei a les biblioteques per a programes de cerca de feina.

Les seves prioritats per una ciutat més social, digital i sostenible són: la formació i capacitació digital; el reforç a l'emprenedoria i competitivitat empresarial; protecció del treball i foment de l'ocupació de qualitat; proximitat i cohesió social; nous pols tractadors de desenvolupament territorial i sectorial; finalment el desenvolupament corporatiu.

Actualment, s'està elaborant l'Acord de Ciutat per l'Ocupació de Qualitat 2021-2030 que inclou tres eixos relacionats amb la governança i la concertació social; l'equitat i l'ocupació inclusiva de qualitat; així com amb la innovació i millora dels processos.

D'altra banda, les accions que s'estan portant a terme al barri del Besòs i el Maresme:

1. **Implementació de dispositius de treball als barris:** al centre cívic del barri amb l'ajuda d'una persona assistent ocupacional, que té un paper semblant a una assistència social però que acompanya en la inserció laboral. El 2020 es va aconseguir una inserció del 46% de les persones ateses, ja que és clau la tutorització en la cerca de feina. Els centres del barri atenen unes 200 persones / any i el perfil més repetit són persones en atur de llarga durada, sense prestació i amb estudis primaris.
2. **Atenció integral per als joves:** al centre cívic s'atenen a joves menors de 35 anys amb malestar psicològic. S'Atén una mitjana de 150 persones / any, 50 de les quals al districte de Sant Martí. També es promou la cerca de feina o el retorn al sistema educatiu de les persones joves ateses.
3. **Promoció de projectes integrals d'ocupació,** que són els antics plans d'ocupació.

Oriol Estela, coordinador del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, parla sobre l'economia local i la reactivació econòmica al Besòs i el Maresme.

Compara metafòricament l'economia local (de la ciutat o el barri) **com una galleda de recursos i renda**, on entren uns ingressos però també hi ha unes sortides (representades pels forats de la galleda).

Els ingressos que entren **són provinents de l'exterior**, és a dir, són empreses de fora que s'instal·len al barri, juntament amb la gent que hi va a treballar. Tot allò que s'ingressa de fora són: inversions des de l'exterior; **proveïments cap a l'exterior**; impostos locals pagats per les persones foranes; **salaris pagats per empreses foranes**; **transferències públiques**; i transferències privades.

Les sortides són tot allò que es gasta fora: inversió cap a l'exterior; **proveïments a l'exterior**; **impostos pagats a l'exterior**, **salaris pagats a persones foranes**; transferències públiques; i **transferències privades**. Aleshores, **les fugides de renda són inevitables** i **en alguns casos positives** si generen un efecte rebot, com per exemple els impostos versus les transferències.

Però és **important identificar on es produeixen les fugides**, mesurar-les, **articular polítiques que contribueixin a reduir-les** allà on sigui possible i **que la renda circuli al màxim a l'interior del propi territori** (la galleda). Tot allò que circula internament són les compres i inversions entre locals, els salaris d'empreses locals a locals i els impostos i transferències locals.

El repte de l'economia local és com fer que la renda circuli més i durant més temps en l'àmbit local:

- **Contribuir a establir més vincles entre persones i empreses locals.**
- **Incentivant el consum local i de barris** (com és l'exemple de la moneda local).
- Traient més profit de l'estalvi local.
- **Afavorir una economia més plural i democràtica.**
- Establint condicions laborals adequades (salari mínim) i **millorant les qualificacions.**
- **Compra pública** i de les institucions àncora (que proveeixen el territori).
- **Traient major profit d'actius fixos en desús i infrautilitzats** (com solars buits, locals buits, etc.).

L'exemple proposat és la **Moneda local de Santa Coloma de Gramenet**. L'Ajuntament del municipi paga 48 M€ en sous, és a dir un 40% del seu pressupost i volien saber si aquests diners anaven a l'economia local del barri o sortien fora.

Arrel d'això, l'Ajuntament va realitzar una enquesta sobre on anaven a comprar les persones treballadores. Els resultats mostraven com el 32-35% es quedava al municipi i el **65-68% restant anava fora**, sobretot al Bon Pastor (a la zona comercial de La Maquinista). A més, es va realitzar un estudi amb les entitats del municipi per veure on anaven a parar les subvencions i també **l'associació de comerciants es proveïa a fora del propi territori**.

La creació de la moneda local "La Grama" té per objectiu **revertir aquesta situació**, pagant part del sou dels treballadors municipals en grames, per afavorir que es consumeixi al propi teixit comercial del municipi.

7a Sessió. El barri en el context de l'Agenda Besòs

10/03/2022, de 17 a 18.30 h

Institut Rambla Prim (Cristóbal de Moura, 223, sala d'actes)

Ordre del dia

Benvinguda	David Escudé Regidor del Districte de Sant Martí Elisenda Alamany Regidora adscrita al Districte de Sant Martí
Explicació de la dinàmica	Helena Cruz
Ponència 1 Presentació de la nova Coordinadora Veïnal del Baix Besòs	Juan Camilo Ramos Vocal d'urbanisme de la Federació d'Assoc. de Veïnat de Barcelona (FAVB)
Ponència 2 Els projecte en marxa de l'Agenda Besòs	Joaquim Calafi Director de l'Àrea de Serveis Tècnics del Consorci del Besòs
Ponència 3 Reptes i oportunitats a la ciutat veïna del barri	Filo Cañete Alcalde de Sant Adrià de Besòs
Debat En quatre grups, debat sobre els principals temes de la sessió, definició de les necessitats actuals en cada àmbit i elaboració de propostes	
Presentació de propostes Posada en comú per part dels diferents grups de les propostes i reflexions sorgides en el debat	
Conclusions Identificació de les idees clau de la jornada	Helena Cruz

Resum de la sessió

David Escudé i Elisenda Alamany obren la sessió i donen la benvinguda a les persones participants.

Juan Camilo Ramos, vocal d'urbanisme de la Federació d'Assoc. de Veïnat de Barcelona (FAVB) i membre de la Coordinadora del Baix Besòs, presenta la Coordinadora Veïnal del Baix Besòs.

La seva constitució es va fer pública el 15 de febrer de l'any 2022. Es tracta d'una coordinadora formada per federacions i entitats veïnals d'aquest eix, com ara la **Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB)**; la **Federació d'Associacions de Veïns de Badalona (FAVB)**; la **Federació d'AV de Santa Coloma de Gramenet (FAVGram)**; la **Federació d'Associacions de Veïns de Montcada i Reixac (FAVMir)**, l'**Associació Veïnal Sant Joan Baptista de Sant Adrià del Besòs**, la **Plataforma per la conservació de les tres xemeneies de Sant Adrià** i la **Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC)**.

La Coordinadora neix per la **necessitat d'un reequilibri territorial** entre la ciutat i l'extraradi. Tanmateix, **s'organitzen per tractar problemes comuns** com ara la seguretat, la contaminació, les infraestructures o la vulnerabilitat social que no només afecten el barri del Besòs i el Maresme. Per aquest motiu s'ha inclòs la Sagrera, perquè la connectivitat amb l'estació podria ser un dinamitzador per a tota la zona.

El seu primer objectiu és la construcció d'una **governança metropolitana amb la participació activa del teixit veïnal**. El treball s'articula a partir de **cinc focus temàtics** per a anar vertebrant una agenda conjunta amb mirada integral del Baix Besòs:

- Urbanisme, patrimoni, infraestructures i mobilitat
- Habitatge, vulnerabilitat i emergències socials
- Sistema productiu i formació
- Salut i medi ambient
- Polítiques de gènere, igualtat i diversitat

Tanmateix, és cert que la zona concentra els pitjors indicadors de benestar, com són baixos nivells de formació i de renda, menor esperança de vida, altes taxes d'atur i condicions de vida més difícil. Aquests indicadors a vegades ajuden a estigmatitzar més la zona.

Remarca però, que dins d'aquests eixos **no es valoren altres indicadors que mesurin la riquesa del Besòs amb els alts nivells de solidaritat** que sí hi ha, de **capacitat de relacions socials**, ja que si fos així, el barri sortiria amb valors alts.

Fa més de dos anys que les entitats constituents de la Coordinadora van entendre **que l'entorn del Besòs necessitava l'articulació del seu teixit veïnal** d'un i altre costat del riu amb unes Jornades Veïnals de l'Eix Besòs que van permetre iniciar una reflexió sobre les necessitats de la zona des d'una perspectiva metropolitana i veïnal.

Menciona que l'Agenda Besòs és més un Compromís que no pas una agenda d'actuacions previstes amb dotació pressupostària. Explica que és per aquest motiu que les Associacions de Veïns demanen compromisos, perquè el Compromís per Glòries va tenir èxit, però és necessari que aquests vagin acompanyats de pressupostos.

Després d'un any de treball compartit entre les federacions i entitats dels cinc municipis, s'han prioritzat propostes per a la **construcció d'una agenda compartida** que compleixin tres requisits: **abordatge integral del territori** i de les problemàtiques; **potencialitat d'impacte multiplicador**; i la condició de **ser realitzables**.

Les actuacions prioritàries per la Coordinadora són:

- **Reconversió i renovació del teixit productiu:** es demana la renovació del teixit productiu als polígons industrials de la zona amb un projecte amb retorn social cap als barris amb programes de formació que vinculin a la seva gent amb fonts de treball d'alta qualificació.
- **Rehabilitació d'habitatges:** vertebrar polítiques i acords consensuats entre les administracions competents per aportar els recursos econòmics necessaris.
- **Seguretat:** cal una aproximació més enllà del Besòs i el Maresme. No es pot resoldre el problema de la seguretat al barri sense treballar en els entorns, i cal que ho facin totes les forces de seguretat de forma conjunta.

Finalment, es parla de la importància que actuacions i polítiques com són el **Pla de Barris s'incloguin dins dels pressupostos ordinaris amb inversions permanents**. Els plans de barris tenen elements molt positius, com ara les inversions en l'àmbit educatiu i sanitat; però d'altres negatius com és intentar afrontar amb programes de quatre els problemes estructurals dels barris.

Joaquim Calafí, director de l'Àrea de Serveis Tècnics del Consorci del Besòs, presenta un resum dels treballs realitzats a partir de l'Agenda Besòs.

L'Agenda Besòs es va redactar l'any 2018 tant pel que fa **estudis de reconeixement dels barris del Besòs** com a la redacció i execució de projectes concrets, a càrrec del Consorci del Besòs. Tanmateix, es parla de **l'estudi de vulnerabilitat urbana al Besòs**, realitzat per part de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB) i s'exposen els **projectes en marxa del Pla d'acció de l'Agenda Besòs seguint els objectius i les línies estratègiques**.

D'una banda, l'estudi de vulnerabilitat urbana al Besòs té com objectiu mostrar la necessitat de recuperar polítiques de millora de barris; però no només això, sinó **com han de ser aquestes polítiques de millora**. D'altra banda, al **Pla d'Acció de l'Agenda Besòs** va posar en relleu la realitat de **l'Eix Besòs**, un territori integrat a l'àrea metropolitana de Barcelona i que comparteixen característiques comunes, tant des del punt de vista de la seva composició social com pel que fa a la seva configuració territorial al voltant del corredor del riu Besòs.

L'Agenda Besòs va significar un pas molt important en la identificació i l'anàlisi de dades, posaven de manifest la necessitat i urgència de trobar mecanismes d'actuació conjunta per **impulsar i abordar actuacions concretes encaminades al desenvolupament i progrés d'aquest territori**. Moltes de les actuacions llistades a l'Agenda s'han iniciat o fins i tot han finalitzat, però encara està pendent la concreció d'un model de governança que faci viable la possibilitat d'afrontar amb molta més força i capacitat d'inversió, les actuacions detectades com a prioritàries.

Amb la voluntat de renovar l'acord establert al voltant de l'Agenda Besòs, es proposa concretar una estratègia conjunta que, sota l'enfoc del tres reptes compartits: **economia i ocupació; qualitat de vida; i educació, cultura i coneixement**. Es compon de 120 accions centrades en quatre grans àmbits d'actuació: **Litoral, Besòs Central, Congost de Montcada** i el **Corredor Fluvial**. Aquestes apostes han de col·laborar a situar el Besòs com un territori de referència a nivell metropolità, reforçant d'aquesta manera el sentiment de pertinença dels seus habitants i millorant-ne les seves condicions de vida.

Els projectes que estan en marxa en cadascun dels àmbits són els següents:

1.-Litoral

Els projectes que estan en marxa actualment són el **PDU Tres Xemeneies TGE** i la **Neteja de la platja de Sant Adrià**.

2.- Besòs Central (des del Pont del Molinet a la plaça Salvador Dalí)

Els projectes que estan en marxa són: la **reurbanització de l'Eix Balmes- Fra Juníper Serra**; l'**Urbanització marge dret de l'Avinguda Ferrocarril**; el **Programa de Regeneració urbana dels barris i la rehabilitació d'habitatge**; el **Node Formació a l'Hospital de l'Esperit Sant**; i la **Reurbanització de l'Eix Santader-Molinet-Pius XII**.

Cal recalcar que el **programa de Regeneració Urbana dels barris** és rellevant ja que els barris de màxima vulnerabilitat urbana es localitzen l'any 2017 exclusivament en 10 municipis del 36 de la metròpoli, i d'aquests 10 són als districtes del nord de Barcelona i a la resta dels municipis de l'eix Besòs on es localitzen la majoria d'aquests barris.

3.- Congost Montcada

Els projectes que s'estan portant a terme són: les **connexions urbanes al turó de Vallbona**; la **reconstrucció dels edificis de la Granja Ritz**; la **redacció de la MPGM del barri de Vallbona**; l'**Agrovallbona**; el **Pla director Rec Comtal**; i l'**Espai Públic a l'entorn del Rec Comtal**.

4.- Corredor Fluvial

L'últim projecte és el Corredor Fluvial que lliga quatre projectes en marxa: el **marc estratègic del parc fluvial del Besòs** i les seves propostes de millora; l'**ampliació del Parc Fluvial del Besòs**; la **reurbanització dels marges del riu Besòs**; i la **revisió dels estats d'alerta del SAHBE**.

Filo Cañete, alcaldessa de Sant Adrià de Besòs, exposa el paper del municipi de Sant Adrià del Besòs en relació al barri del Besòs i el Maresme.

L'alcaldessa fa una retrospectiva dels canvis que ha viscut la zona del Besòs. En el marc del Fòrum de 2004, es va crear la platja del Fòrum, el Port del Fòrum i el parc de la Pau. Durant els anys 2005 i 2006 es va fer la reforma del riu, tot i que encara és un repte la protecció de la seva desembocadura. També esmenta la Llei de Barris, amb la qual es van fer actuacions urbanístiques i socials que van tenir com a lema "Cosint fronteres" per treballar conjuntament amb el municipi de Badalona.

Fa referència al **Pla de transformació de la Mina tant des d'un vessant urbanístic com social**. El posa d'exemple de situacions de singularitat que requereixen un abordatge transversal i una governança conjunta per poder intervenir. Es plantegen diverses oportunitats: la **urbanització de la rambla de la Mina**; la **biblioteca** no és només del

barri sinó que té una **aspiració territorial**; i el campus de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) en l'àmbit de l'energia.

Un punt clau és **l'arribada de fons europeus** que representen una **oportunitat per transformar el territori** i servirà per donar una empenta a tot l'eix Besòs. Es planteja actuar en l'habitatge; la transformació econòmica i social; i en la creació d'un hub digital i audiovisual.

Finalment, fa referència als reptes a futur que s'han de tenir en compte, no només en el municipi de Sant Adrià de Besòs. Aquest reptes són **ambientals** (com és la contaminació), la **seguretat** i la **governança compartida**.

RECUILL DE PROPOSTES

Seguidament es detallen de forma sintètica les principals propostes sorgides del debat de les set sessions de treball del Compromís pel Besòs i el Maresme.

Propostes sobre regeneració urbana

Model dels barris, la identitat i la convivència

1. Prioritzar la identitat pròpia del barri del Besòs i el Maresme i les particularitats de cada teixit urbà. Tot i que es reconeix que en els darrers anys ha millorat força, es considera que el barri ha quedat aïllat i massa vegades oblidat. També es fa esment de les afectacions urbanístiques pendents al barri que cal revisar i resoldre per facilitar la seva regeneració.
2. Fomentar un model de barris d'usos mixtes. Hi ha la percepció que el 22@ ha tingut un impacte no desitjat per la presència de solars on es preveu que s'ubiquin hotels, entre d'altres coses.
3. El Besòs i el Maresme és un barri d'acollida, de convivència multicultural i cal estimular el model de barri en aquest sentit.
4. Impulsar actuacions per millorar la connectivitat dels barris, factor clau per evitar l'aïllament i degradació dels teixits urbans.

Vulnerabilitat i la cohesió social

5. Fomentar la importància de l'espai públic, com és i quin ús se'n fa, tenint en compte l'experiència viscuda durant el confinament, així com el fet que són barris amb una forta i complexa diversitat cultural.
6. Treballar en la dificultat d'accés a l'habitatge i totes les conseqüències derivades: ocupacions, especulació, desnonaments, etc.
7. Promoure l'elaboració d'un estudi social que acompanyi els programes de regeneració, ja que hi ha moltes casuístiques i persones en situació de vulnerabilitat. S'apunta però, que si no es té coneixement de l'estructura de la propietat serà difícil garantir que les ajudes vagin a parar a qui realment les necessita, i que no se'n puguin aprofitar els fons voltor.
8. Impulsar la creació d'espais de suport a les persones immigrades del barri, com per exemple els espais de culte.

Edificacions i els habitatges

9. Els barris presenten un parc edificat deteriorat i amb necessitat de rehabilitar, però que també s'ha de preveure que quan hi ha una ITE desfavorable,

bloqueja possibles transaccions de lloguer o venda per manca de cèdula d'habitabilitat. Per tant, els habitatges queden en un estat de bloqueig fins que no es duu a terme la rehabilitació. També es reconeix que s'entén que les inspeccions del programa de regeneració urbana no són el mateix que les ITE, però que en qualsevol cas, cal tenir-ho en compte.

10. Es posa en relleu la dificultat de resoldre els problemes d'accessibilitat als edificis quan els nous ascensors s'han de posar restant espai dels habitatges. Es menciona que la superfície mitjana per habitatge en aquests barris és de 45 m², en alguns casos.
11. Promoure la perspectiva de gènere en l'edificació. S'ha fet arribar a l'Institut Municipal d'Urbanisme de l'Ajuntament de Barcelona un document sobre la incorporació de la perspectiva de gènere en aquest àmbit.
12. Prioritzar la possibilitat d'aprofitar els equipaments per produir i / o gestionar energia sostenible, apuntant a l'exemple de *Districlima*. Respecte a la producció d'energia, també es llença la pregunta sobre com es podrien posar plaques solars al barri.

Propostes sobre cultura, educació, esports i entitats

Cultura

13. Potenciar la cultura amb una doble estratègia. Per una banda, en relació a la cultura "legitimada" augmentant la inversió en els recursos dels equipaments culturals com l'oferta teatral, l'ampliació dels horaris de la biblioteca o la possibilitat d'obrir una llibreria al barri; és a dir, millorar l'accessibilitat a l'oferta cultural del barri. Per altra banda, afavorint la pràctica cultural actual del teixit associatiu, ja que podria desenvolupar-se més.
14. Promoure que els centres educatius existents com ara l'Institut Barri Besòs esdevinguin, encara més, centres de vida cultural per a totes les persones habitants del barri.
15. Impulsar el retorn social i cultural dels beneficis i millores del festival Primavera Sound a tot el barri.
16. Promoció de la creació d'una escola de música al barri.
17. Impulsar els espais de coordinació en tots els àmbits, especialment en la cultura. S'ha explicat que s'està treballant des del Districte la creació d'una Taula de Cultura com a eina clau per emmarcar totes les necessitats culturals del barri i poder treballar-les.

Educació

18. Fomentar una bona oferta pública en totes les etapes educatives per fomentar i millorar l'activitat educativa del Besòs i el Maresme i ajudar les famílies del barri. L'objectiu és millorar l'oferta educativa del barri amb la creació d'una escola bressol pública i la diversificació de l'oferta de centres d'educació secundària per motivar l'estudi i evitar l'abandonament escolar prematur.
19. Impulsar l'escola d'adults i ampliar-ne l'oferta formativa, sobretot amb horaris nocturns, per poder afavorir la conciliació i compaginar la vida laboral i familiar amb la represa dels estudis, facilitar la reincorporació de les persones que surten del circuit acadèmic i la finalització de l'Educació Secundària Obligatòria.
20. Promoure un sistema de pràctiques de l'alumnat dels centres del Besòs i el Maresme amb els comerços, els negocis i les entitats del barri. Donar rellevància a l'ensenyament de la importància del comerç local als centres educatius.
21. Recuperar la Taula d'Educació i Infància, Adolescència i Joventut.
22. Millorar l'oferta pública d'informàtica i crear una xarxa de reciclatge de material informàtic per al veïnat del barri.

Esports

23. Recuperar les infraestructures dels centres educatius del barri per vincular-les a l'esport, a la cultura i al reforç escolar un cop finalitzat l'horari acadèmic. Es demana aleshores una oferta més forta de les activitats extralectives com poden ser les activitats teatrals, musicals o esportives, sobretot el tram d'edat d'entre els 12 i 16 anys.

Entitats

24. Promocionar les iniciatives i els espais dedicats a les persones joves, per així impulsar encara més la vida associativa al barri i la seva cohesió social.
25. Incrementar els ajuts per a les entitats, en la seva majoria formades per voluntariat, ja que necessiten més suport per organitzar-se o demanar ajuts.

Propostes sobre salut

Col·lectius vulnerables

26. Suport prioritari als col·lectius vulnerables com són la gent gran, persones dependents, col·lectius nouvinguts i persones amb drogodependència.

27. Fomentar les activitats per a la gent gran al barri, sobretot a l'aire lliure. És molt rellevant després del malestar que va patir la gent gran quan es van tancar casals i centres cívics durant la pandèmia.
28. Suport informatiu i lingüístic per a persones nouvingudes que no entén l'idioma ni el funcionament del sistema sanitari.

Equipaments sanitaris

29. Recuperar la normalitat en la relació amb el personal mèdic després de la pandèmia, tornar a la presencialitat de les visites i acabar amb les visites telefòniques.
30. Promoure als centres d'atenció primària serveis bàsics com ara el dentista, els serveis psicològics o els serveis de drogodependència.
31. Prioritzar les polítiques assistencials i d'ajuts en matèria de salut per part de les administracions públiques i les institucions.
32. Propulsar programes de salut sexual tant per a joves com per a gent gran. Els joves necessiten programes de prevenció i educació sexual, però també la gent gran són un col·lectiu que té problemes de salut sexual.
33. Fomentar la medicina preventiva i la implementació de programes per ensenyar a alimentar-se i cuidar-se millor. És rellevant la creació de programes d'educació alimentària, ja que els problemes en relació amb l'alimentació s'han agreujat arrel la pandèmia, i sobretot en els col·lectius amb pocs recursos.
34. Propiciar la participació ciutadana als centres de salut com ara els Centres d'Atenció Primària.

Mobilitat i la salut

35. Impulsar una millora en l'assistència sanitària que cobreixi les necessitats dels habitants en el mateix barri i que no s'hagin de desplaçar lluny.
36. Prioritzar el suport a les persones amb dificultats de mobilitat. Es parla que al barri hi ha molts habitatges sense ascensor i que hi ha molta gent gran que no té qui els pugui ajudar. Així mateix és important incrementar els ajuts públics en relació al material ortopèdic i de cadires de rodes, ja que molta gent que els necessita no s'ho pot permetre.

Salut ambiental

37. Promoure la creació d'espais públics amables a escala mediambiental amb les persones, i de la implementació d'accions o programes que vagin en aquesta línia. Per exemple, el manteniment dels espais verds i el seu reg.

38. Foment del vincle entre l'esport i salut promovent la creació de llocs de lleure a l'aire lliure i l'organització d'activitats esportives per al jovent.

Salut mental

39. Perllongament dels programes de salut mental amb especial atenció en programes i ajudes per a col·lectius vulnerables, així com per a les dones.
40. Reforçar l'assistència als infants de fins a 12 anys, ja que s'ha detectat que fins aquesta edat la salut mental està força descuidada. Hi ha un retard important en les diagnòsics, i les esperes són massa llargues.
41. Promoure la continuïtat del grup d'ajuda mútua i facilitar que les persones que no han pogut participar en el programa, ho puguin fer.

Propostes sobre medi ambient i mobilitat

Medi ambient

42. Fomentar la continuïtat del projecte dels eixos verds, sobretot els que no estan contemplats dins del 22@.
43. Fomentar la transparència de les dades de qualitat de l'aire, sobretot d'algunes zones de barri com és entre la Gran Via de les Corts Catalanes i la ronda, o la contaminació industrial que es produeix al municipi de Sant Adrià de Besòs. Es demana també una estació que mesuri la qualitat de l'aire al barri i que es puguin consultar les dades en temps real.
44. Promoure millores en la qualitat de l'aigua del barri, sobretot tenint en compte el seu passat industrial; així com en la contaminació acústica provocada pels vehicles, el lleure nocturn o la indústria.

Mobilitat

45. Prioritzar la cerca de solucions per la problemàtica del transport públic, atès que la xarxa ortogonal d'autobusos no cobreix les necessitats del barri.
46. Promoure els projectes de les Superilles i els eixos verds per donar-ne a conèixer els beneficis i possibles afectacions al barri. Hi ha una certa preocupació per les afectacions que hi poden tenir, sobretot per la incrementació de vehicles que possiblement es veuran desplaçats així com la futura conversió del carrer Cristóbal de Moura en un eix verd.

Propostes sobre convivència, prevenció i seguretat

Convivència

47. Promoure l'educació i formació de la ciutadania en civisme al barri, així com la creació de serveis bàsics i petites intervencions que donin suport a la millora de la convivència entre el veïnat.
48. Impulsar l'obertura dels patis de les escoles durant els caps de setmana perquè es puguin convertir en zones d'esbarjo per als infants del barri.
49. Fomentar l'atenció i l'escolta de les necessitats de les comunitats de persones propietàries.
50. Millora de la senyalització de trànsit al barri, sobretot per la falta de semàfors o pels problemes de convivència entre els vianants i els patinets a les voreres.

Prevenció

51. Propulsar la continuïtat en les actuacions que s'estan portant a terme i fomentar la coordinació entre les comunitats de persones propietàries i els agents urbans per potenciar la feina que es fa des de les associacions.
52. Creació d'una Taula de Convivència, disposar d'un centre al barri per reforçar les actuacions en matèria de seguretat i convivència, i abordar la pobresa en la mesura que sigui possible per prevenir futurs problemes relacionats amb la convivència o la seguretat.
53. Promoure la perspectiva de gènere des de l'Administració Pública; la violència de gènere és un problema greu al barri que no s'ha tractat durant les ponències.

Seguretat

54. Prioritzar la conflictivitat al barri com un tema clau a tractar. Des de l'any 2019 es porten reclamant mesures per a tenir més seguretat al barri, però es diu que no hi ha hagut grans canvis des d'aleshores. Tanmateix, es planteja la col·locació de càmeres de seguretat al carrer, però dins del mateix debat no hi ha hagut consens entre les persones participants.
55. Instigar que l'impacte de la Guàrdia Urbana i els canvis que plantegin siguin realment perceptibles i reals per al veïnat.

Propostes sobre reactivació econòmica, comerç, mercats i reinserció laboral

Reactivació econòmica

56. Propulsar els comerços locals, ja que en els darrers anys han tancat botigues del barri com sabateries, joieries... i la tendència segueix sent el tancament d'aquest comerços.
57. Reactivació i revitalització dels diversos eixos comercials que hi havia al barri, com és el carrer Maresme.
58. Impulsar la reforma de la rambla Prim perquè sigui un espai més atractiu per al veïnat i per al comerç local. Es parla de seguir el model del passeig de Sant Joan per atraure la reactivació econòmica de la rambla.
59. Promoure l'experiència positiva de la moneda REC del projecte B-Mincome. Va ser de rellevància la tutorització dels comerços durant tot el procés.
60. Fomentar la professionalització del sector comercial del barri perquè hi ha molta economia submergida. Les entitats culturals tenen dificultats a proveir-se en el propi barri, ja que hi ha dificultats per aconseguir les factures a botigues del barri i es veuen abocades a consumir fora.
61. Beneficiar-se de les oportunitats que poden aportar els hotels del barri (n'hi ha 2 al barri i 4 al seu perímetre, tots amb un perfil mig-alt de clientela), així com el Centre de Convencions (que acull 2M de persones delegades anualment), la seu de recerca i investigació de Telefònica i el Museu de Ciències Naturals.
62. Prioritzar la creació d'espai públic amigable amb les persones visitants al barri que faciliti que es creui la frontera entre la zona del Fòrum i s'endinsin al barri. L'avantatge és que hi ha una parada de metro situada a l'interior, però s'ha de continuar treballant per diluir la frontera que representa el carrer Llull i es vagi més enllà. Es una oportunitat per millorar el comerç local i a la vegada fer el barri més atractiu per a les persones.
63. Anàlisi de les experiències passades lligades a la dinamització del barri, com pot ser el Pla de Barris o el Pla de xoc de 2015-2016 per poder avaluar-ne les experiències i fer propòsits de cara al futur.
64. Fomentar els lligams entre la Universitat Politècnica de Catalunya, els seus investigadors i els 3.500 estudiants que tenen, i el barri del Besòs i el Maresme.

Començar a fer vincles com ja hi ha amb la Mina, ja que hi ha la sensació que es podria fer més pel barri.

65. Propiciar la regeneració d'espais a l'Associació Xavier Nogués, cosa que podria ser la punta de llança per a la regeneració urbana a altres zones del barri.
66. Consulta sobre el futur de l'atorgament de llicències d'habitatges en locals de planta baixa.

Comerç i mercat

67. Promoció d'un Pla Estratègic de Comerç al barri i creació d'una oficina d'atenció al comerç, les empreses i l'ocupació. L'objectiu és canalitzar totes les iniciatives i els recursos municipals a través de l'oficina per poder impulsar el comerç, ja que és al Besòs i el Maresme, i realitzar l'anàlisi de la situació actual per poder continuar treballant en aquella direcció.
68. Reforçar la vinculació del turista al Besòs i el Maresme, que té tendència a anar al centre comercial, que exerceix de competidor. El BCN Forum District, que agrupa una cinquantena d'empreses entre hotels i equipaments a la zona del Fòrum, es posa a disposició de l'associació de comerciants per oferir la singularitat del turista al barri.
69. Fomentar els lligams entre les entitats del barri i l'Ajuntament, així com la creació d'un equip tècnic humà estable.
70. Identificar els negocis clau que podrien estar al barri per promocionar-ne la implementació.
71. Propiciar la creació de petites "comunitats comercials" perquè comparteixin serveis, però sense ser una comunitat constituïda legalment.

Reinserció laboral

72. Reactivació de la cooperativa Alencoop, una cooperativa municipal que recollia ferralla i en què treballaven persones en situació de vulnerabilitat. Es produeix una certa estupefacció entre les persones participants del debat en saber que havia tancat.
73. La implicació de persones sense papers representa un repte per donar-los accés al mercat laboral.
74. Promoure oportunitats laborals per a les persones estudiants dins del barri.

Propostes sobre l'Agenda Besòs

75. Millorar les estructures bàsiques de tota la franja del Besòs en àmbits com la conciliació familiar. Les dones necessiten estructures de suport i en l'actualitat no hi ha escola bressol; només s'atenen les necessitats més immediates.
76. Realització d'un estudi sobre la propietat del parc d'habitatges al barri i així poder conèixer quin és el gruix de la petita propietat i el dels grans tenidors.
77. Promoure programes i accions per impulsar i aprofitar les infraestructures del barri com ara la biblioteca, l'escola de música o l'escola d'adults.
78. Valorar l'impacte de la UPC i quins són els beneficis que retornen al barri. Es recalca la importància de conèixer qui percentatge de l'alumnat i del personal que hi treballa viuen del barri.
79. Promoure la vinculació dels plans de capacitació professionals als polígons industrials, tenint en consideració les dones perquè estan molt vinculades al sector serveis i cures.
80. Reforçar les mesures en matèria d'inseguretat, donat que un bon clima de convivència facilita l'arrelament al barri. Potenciar les polítiques i les actuacions en relació amb la seguretat al barri de la Mina.
81. Identificar i ajudar a regularitzar a les persones habitants al barri que es troben en una situació administrativa irregular.
82. Reforçar els ajuts i donar més suport a les famílies en situació de pobresa al barri. Sense les polítiques i els ajuts adequats, es veuen en l'obligació de marxar del Besòs i el Maresme.

